

Republika Srbija
TUŽILAŠTVO
ZA RATNE ZLOČINE
KTRZ-5/09
29.05.2012.godine
Beograd
VM/II

ZAVRŠNA REČ

Okr.Zoran Vukšić i dr. – krivično delo ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SRJ.

Poštovani sude, uvažene kolege branioci,

Smatram da je ovaj sud, odnosno ovo sudsko veće, pravilno i zakonito sprovelo celokupan postupak, tokom kojeg su izvedeni svi neophodni i mogući dokazi u vezi sa predmetom optužbe, pri čemu su maksimalno poštovana prava optuženih na fer i pravično suđenje.

Ocenjujući sve izvedene dokaze, smatram da se osnovano može zaključiti da su na nesumnjiv način do stepena izvesnosti utvrđene sve bitne činjenice i okolnosti navedene u preciziranoj optužnici, koje i objektivno i subjektivno predstavljaju obeležje krivičnog dela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SRJ.

Odmah, i pre svega ukazaću na utvrđene činjenice, prvenstveno **objektivnog** karaktera koje su za stranke u ovom postupku nesporne.

Prva nesporna činjenica objektivnog karaktera je činjenica postojanja oružanog i to unutrašnjeg, nemeđunarodnog sukoba, koji se odvijao u vremenu od 1991. do 1995. godine na prostoru Republike Hrvatske, tada još uvek u sastavu SFRJ, pa prema tome i na teritoriji opštine Beli Manastir, između vojnih i policijskih oružanih formacija SAO Istočna Slavonija, Baranja i Zapadni Srem, sastavljenih pretežno od pripadnika srpske nacionalnosti, te do polovine januara 1992. godine i oružanih snaga tadašnje JNA sa jedne strane, i druge, organizovanih oružanih formacija Republike Hrvatske – Zbora narodne garde (ZNG) i MUP-a. Osim što navedena činjenica, kao nesporna, proizilazi iz iskaza gotovo svih učesnika ovog postupka, počev od okrivljenih, pa preko brojnih svedoka, ona je do te mere opštepoznata da nije bilo potrebe da se utvrđuje izvođenjem bilo kojih drugih dokaza, jer bi to vodilo nepotrebnom odugovlačenju postupka.

Inače, opština Beli Manastir je u navedeno vreme zahvatala celo područje Baranje. Prema popisu stanovnika iz 1991. godine, celo područje je imalo oko 54.000 stanovnika, a po nacionalnoj strukturi najviše je bilo Hrvata, zatim Srba, Mađara, Jugoslovena i ostalih. Nakon zauzimanja mesta Kozarac, krajem avgusta 1991. godine, Srpska autonomna oblast Slavonija, Baranja i Zapadni Srem je na području Baranje imala kompaktnu teritoriju koju je u

potpunosti kontrolisala. Konačna potvrda potpune kontrole SAO SBiZS na teritoriji Baranje je zasedanje Velike narodne skupštine u Belom Manastiru od 25.09.1991. godine. Predmet ovog postupka je samo jedan događaj koji se desio u vreme sprovođenja konkretne akcije za obezbeđenje efektivne kontrole teritorije, odnosno eliminisanje eventualno prisutnih snaga ZNG-a i MUP-a na teritoriji sela Kozarac, a svi drugi događaji odnose se na vreme kada je teritorija Belog Manastira bila uveliko pod punom kontrolom vlasti SAO SBiZS, uključujući i SUP Beli Manastir. No, bez obzira na navedenu činjenicu, reč je o događajima koji proizilaze iz konteksta oružanog sukoba, pri čemu nije od odlučne važnosti da li je u vreme inkriminiranih događanja bilo neposrednog oružanog sukoba između zaraćenih strana.

Druga nesporno utvrđena činjenica objektivnog karaktera je pripadnost svih okrivljenih policijskim snagama kao organizovanoj oružanoj grupaciji iz sastava oružanih snaga SAO Slavonije, Baranje i Zapadnog Srema. Naime, iz iskaza okrivljenih i brojnih svedoka utvrđuje se da je u navedeno vreme SUP Beli Manastir funkcionisao po klasičnoj organizacionoj strukturi, sa više odeljenja, odseka i drugih organizacionih jedinica, uglavnom sastavljenih od ljudi koji su i pre ovih sukoba radili kao pripadnici milicije, bilo u Belom Manastiru ili u drugim organizacionim jedinicama u drugim mestima. Svi oni tvrde da su svoj posao obavljali stručno i profesionalno, koliko je to objektivno bilo moguće u tadašnjim uslovima. U okviru navedenog SUP-a formirana je jedna posebna organizaciona struktura za koju nije utvrđen tačan naziv, budući da je po iskazima nekih svedoka ta jedinica nosila naziv „Jedinica za posebne namene“ ili „Specijalna jedinica“, što svakako nije od odlučne važnosti. Međutim, nesumnjivo je utvrđeno da je ova organizaciona struktura bila pretežno sastavljena od rezervnog sastava milicije, meštana Belog Manastira i okolnih mesta. Formalno je bila u sastavu SUP-a Beli Manastir. Međutim, iz iskaza brojnih svedoka utvrđuje se da su se pripadnici ove organizacione strukture faktički ponašali dosta nezavisno i samovoljno, i kao grupa, a pogotovo kao pojedinci, tako da su se njih plašili ne samo meštani – civilna lica, nego i sami pripadnici redovnog sastava milicije. Njihovo ponašanje i postupci pretežno su bili motivisani ličnim, pojedinačnim interesima i šovinističkom mržnjom prema pripadnicima nesrpske nacionalnosti, najvećim delom prema pripadnicima hrvatske nacionalnosti. Izuzev okr.Branka Hrnjaka, preostala trojica okrivljenih su bili pripadnici ove organizacione strukture – jedinice.

I treća činjenica objektivnog karaktera koja je na nesumnjiv način utvrđena je status svih oštećenih – žrtava. Svi oštećeni su bili civilna lica koja nisu pripadala ni jednoj oružanoj formaciji, niti su učestvovala u neprijateljstvima, i koja su kao takva zaštićena navedenim Konvencijama iz međunarodnog humanitarnog prava, konkretno pravilima sadržanim u članu 3. stav 1. tačka 1 pod a) i c) IV Ženevske konvencije o zaštiti građanskih lica za vreme rata od 12.08.1949. godine, u vezi člana 13. stav 1. u vezi člana 4. stav 1. i 2. tačke a), e) i h) Dopunskog protokola uz navedenu Konvenciju o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba (Protokol II). Sva navedena civilna lica su nesumnjivo bila u formalnoj i u stvarnoj vlasti organizovanih oružanih formacija SAO Istočna Slavonija, Baranja i Zapadni Srem. Navedenim pravilima iz citirane Ženevske konvencije, između ostalog, u bitnom se navodi da su zabranjeni u svako doba i na svakom mestu svi oblici nasilja protiv života, zdravlja...osobito ubistva civilnog stanovništva i pojedinih civilnih lica, zatim povređivanje telesnog integriteta, mučenje, nečovečno postupanje itd. Opisane radnje imaju blanketni karakter, a inkriminisane su u našem krivičnom zakonodavstvu, u članu 142. stav 1. KZ SRJ, koji zakon se kao najblaži primenjuje u ovom slučaju. Nisu sporne ni posledice nastale po pojedine oštećene, kao npr. u odnosu na Adama Balića i njegovu suprugu Anu Balić – I – tačka 1, zatim Josipa Vida – I - tačka 2, kao i posledice po oštećene Vinka, Matu, Ivana i Antu Čička - II predmetne optužnice.

Sporne su samo činjenice da li su ovde optuženi svojim radnjama i ponašanjem u navedeno vreme i na navedenom mestu prouzrokovali gotovo sve nesporno utvrđene posledice.

I Okr. Zoran Vukšić

1. izvršio i pokušao izvršiti ubistvo pojedinih civilnih lica

Ovim delom optužbe stavlja se na teret optuženom Zoranu Vukšiću da je dana 10.10.1991. godine u blizini naselja Sudaraš lišio života Adama Barića, i pokušao lišiti života njegovu suprugu Anu Barić, oboje civilna lica hrvatske nacionalnosti. Po prethodnom dogovoru i podeli zaduženja, prethodno su Zoran Madžarac, protiv koga je postupak u prekidu, i još jedno NN lice, izveli oštećene iz njihove kuće u Belom Manastiru, i potom ih službenim terenskim vozilom SUP-a Beli Manastir odvezli do naselja Sudaraš, gde ih je već po dogovoru čekao okr.Zoran Vukšić. Kad su Madžarac i to nepoznato lice izveli oštećene iz vozila, optuženi Vukšić im je rekao da priđu, istovremeno ih pitajući za njihove sinove, da bi odmah zatim iz revolvera iz neposredne blizine pucao u potiljak Adama Barića i na licu mesta ga ubio. Odmah zatim, nakon što se oštećena Ana Barić onesvestila, okr.Zoran Vukšić je prišao i nožem joj zadao tri ubodne rane u predelu vrata, nanevši joj time teške telesne povrede opasne po život, kojima ona na sreću nije podlegla, nakon čega su se sva trojica udaljili, ostavivši oštećene na licu mesta u uverenju da su oboje mrtvi.

Navedeni činjenični navodi ovog dela optužnice u osnovi se zasnivaju na svedočenju oštećene – svedoka Navedena svedokinja je u vezi sa inkriminanim događajem svoj iskaz dala tri puta i to pred Županijskim sudom u Osijeku, zatim u istrazi i na glavnom pretresu. U pogledu bitnih činjenica i okolnosti, čak i u odnosu na neke detalje, sva tri navedena iskaza su gotovo podudarna. Navela je da su ona i njen suprug odvedeni od kuće od dva nepoznata lica, navodno radi identifikacije, zatim da su od strane tih lica odvezeni izvan Belog Manastira, da su potom dovedeni do njive gde je stajao jedan veliki auto, a pored njega čovek u svetlom odelu, kojeg je ona prepoznala kao poštara Zorana Vukšića. Vukšić pita njenog supruga za sinove, naređuje im da priđu bliže, odnosno gde da stanu i odmah zatim puca u njenog supruga Adama. Istina, iako su sva tri iskaza oštećene podudarna i u pogledu tvrdnje da je tom prilikom Vukšić pucao i u nju, na nesumnjiv način je utvrđeno da je ovaj deo iskaza oštećene netačan. Naime, iz lekarske dokumentacije Medicinskog centra u Somboru gde je operisana i na osnovu mišljenja veštaka datog na osnovu te dokumentacije, utvrđeno je da su oštećenoj opisane povrede nanete ubodima šiljkom i oštricom nekog mehaničkog oružja po tipu noža. Netačnost ovog dela njenog iskaza, koji u bitnom ne menja suštinu stvari, najverovatnije proizilazi iz traumatskog šoka, doživljenog konkretnom prilikom na licu mesta, kada je okr.Vukšić pucao u glavu njenom mužu. Mada nije bitno, napominjem da je posredno saznanje o ovom događaju, koje je u saglasnosti sa iskazom oštećene, imao i okr. Slobodan Strigić.

Zašto poverovati u verodostojnost iskaza oštećene?

Pre svega zato što je njeno svedočenje jasno, nedvosmisleno, uverljivo i ubedljivo, a u objektivnom smislu verodostojnost njenog iskaza potvrđuju i podaci sadržani u medicinskoj dokumentaciji i obdukcionom zapisniku, koje je kao takve u svom nalazu i mišljenju verifikovao lekar veštak prof dr Dušan Dunjić. S druge strane, odbrana okr.Vukšića je bila

krajnje neubedljiva. Tvrdi da on nije nosio penzije u reonu Belog Manastira, gde je živela, nego neko drugo lice, da je poznavao njene sinove, da je oštećenu znao iz viđenja i da je negde u drugoj polovini avgusta meseca bio na licu mesta kada je kod njihove kuće došla vojska sa tenkovima i vršila pretres. Za vreme svedočenja oštećene, pitanja optuženog su se svodila, odnosno odnosila na dešavanja pre kritičnog događaja i na neke manje bitne detalje, kao npr. koja je boja auta, koja je boja odela, kakva mu je bila kosa i brada. Na sva ta pitanja oštećena je odgovarala bez ikakvog poštapanja, jasno i odlučno. Na pitanje okrivljenog „Izjavili ste da sam ja pucao i da ste me gledali u oči dok sam pucao“, odgovorila je „Gledala sam, da, u Vas sam gledala, jer nisam verovala da ćete nas ubijati, nisam mogla to verovati, da čovek može biti tako hladnokrvan.“ Okrivljeni je ostao bez komentara na ovakav iskaz oštećene.

Kod ovakvog stanja stvari, sa velikim stepenom izvesnosti može se tvrditi da su na nesumnjiv način utvrđene sve relevantne činjenice i okolnosti inkriminisanog događaja. S obzirom da je optuženi delovao kao uračunljivo lice i sa namerom, tj. direktnim umišljajem da liši života oboje oštećenih, pri postojanju svih ostalih objektivnih uslova inkriminacije, u kontekstu oružanog sukoba, ostvarena su sva i objektivna i subjektivna obeležja, **jednog od više mogućih oblika izvršenja predmetnog krivičnog dela iz člana 142. stav 1. KZJ.**

2. izvršio napad na civilno stanovništvo i pojedina civilna lica

Ovim delom optužbe stavlja se na teret okr. Vukšiću da je, kao pripadnik policijskih oružanih snaga SUP-a Beli Manastir, koje su zajedno sa snagama TO Beli Manastir izvršile napad na naselje Kozarac i civilno stanovništvo u njemu, pucajući iz pištolja pogodio u noge civilno lice Josipa Vida, koga je inače zatekao u dvorištu njegove kuće, što je imalo za posledicu tešku telesnu povredu oštećenog u vidu prostrelnih rana u predelu obe potkolenice.

Navedene činjenice utvrđuju su pre svega na osnovu iskaza oštećenog Josipa Vida. Ovaj svedok je svoj iskaz dao pred sudovima u Hrvatskoj i u toku istrage i na glavnom pretresu, zatim u istrazi ovog suda po zamolnici i na glavnom pretresu pred ovim sudom. Sva svedočenja oštećenog Josipa Vida su saglasna u pogledu svih bitnih činjenica koje se tiču kritičnog događaja, a u objektivnom smislu navedene činjenice potvrđuju se podacima sadržanim u medicinskoj dokumentaciji o povredama koje je kritičnom prilikom zadobio oštećeni. I ovaj oštećeni je poznavao okrivljenog Vukšića pre inkriminisanog događaja, te ga je kritičnom prilikom jasno i nedvosmisleno prepoznao. Posredna saznanja o ovom događaju ima i svedok __, koji je u svom iskazu naveo da mu je oštećeni nekom prilikom pričao da ga je tada ranio Zoran Vukšić.

Iskaz navedenog svedoka je jasan, nedvosmislen i ubedljiv, verodostojnost njegovog iskaza potvrđuju i navedeni objektivni podaci iz medicinske dokumentacije. Ovaj svedok nije imao nikakvog razloga da neosnovano tereti baš okr. Zorana Vukšića, koga je inače jednog prepoznao, kao lice koje je od ranije poznavao, dok ostale optužene nije poznavao.

Iznoseći svoju odbranu, okr. Vukšić je naveo da je oštećenog možda znao iz viđenja, ali da ne može da ga se seti, da nije bio u delu Kozarca gde je ranjen Josip Vid, i da svedok „jednostavno laže“ i da neosnovano „trpa na njega, jer i on i mnogi drugi znaju da je on bio u njihovom selu, a ranije su ga poznavali kao poštara, te da zbog toga ne mogu da prepoznaju bilo koja druga lica koja su bila u napadu na Kozarac“.

Smatram ovakvu odbranu optuženog potpuno neosnovanom, usmerenu na izbegavanje krivice za preduzete radnje i nastale posledice. Pucajući iz vatrenog oružja više – manje nekontrolisano samo prema nenaoružanim civilima u toku napada na naselje i civilno stanovništvo u njemu, koje radnje je preduzeo i svesno i voljno, okrivljeni pristaje i na moguće ili vrlo verovatne posledice po ta lica u vidu teškog telesnog povređivanja. A navedene radnje i posledice predstavljaju takođe samo jedan od više mogućih oblika izvršenja predmetnog krivičnog dela, koje je optuženi izvršio i svesno i voljno.

3. nanosio povrede telesnog integriteta i nečovečno postupao

U ovoj tački optužnice stavlja se na teret okr.Vukšiću da je u navedeno vreme prilikom hapšenja u prostorijama SUP-a Beli Manastir, povređivao telesni integritet većeg broja civilnih lica, tako što ih je udarao nogama, rukama, pendrekom i drugim predmetima, s tim da je istom prilikom prema jednom broju oštećenih civilnih lica i nečovečno postupao, tako što im je prilikom nanošenja povreda telesnog integriteta pretio smrću, stavljao im pištolj u usta i terao da pevaju tzv. "četničke pesme".

Navedene činjenice i okolnosti utvrđuju se na osnovu iskaza oštećenih civilnih lica. Tako je oštećeni **Dragan Skeledžija**, koji je inače u međuvremenu preminuo, prilikom saslušanja pred nadležnim pravosudnim organima Republike Hrvatske, između ostalog naveo da su ga prilikom zatvaranja u prostorijama SUP-a tukli veći broj lica, između ostalih i okr.Vukšić. Oštećeni **Hugo Marinović**, koji je takođe u međuvremenu preminuo, u izjavi koju je dao pred Županijskim sudom u Osijeku je naveo da ga je u prostorijama SUP-a okr.Vukšić udarao pendrekom, i da je zbog povreda koje je tom prilikom pretrpeo celu noć ostao da leži. Ovu tvrdnju oštećenog Marinovića potvrdio je i takođe oštećeni -- u izjavi koju je dao na ovom glavnom pretresu, a osim toga istakao je da je okr.Vukšić i njega pretukao, tako što ga je tukao „gumenom palicom, nogama i rukama tako da sam po tijelu imao niz povreda“. Iz iskaza svedoka -- utvrđuje se da je navedenom prilikom okrivljeni pretukao oštećenog -- „da je Zoran Vukšić ušao u ćeliju kao besan pas i unakazio Emila Ivanića“. Navedene činjenice i okolnosti potvrđuju i iskazi svedoka -- na glavnom pretresu i svedoka --, u izjavi koju je dao po zamolnici. Na sličan način je pretukao i oštećenog --. Iz izjave ovog svedoka utvrđuje se: „Zoran Vukšić zvani Žuća me je punim dlanom desne ruke udario po desnom uhu i to tako snažno da sam prokrvario. Ja sam se od toga zanijeo i pao, a onda me je koljenom nogom razvalio onako preko zubi da sam osetio i čuo krckanje“. Da je na sličan način nanosio povrede telesnog integriteta većem broju civilnih lica tako što ih je tukao golim rukama i nogama i kundacima, ili nekim drugim predmetima, proizilazi iz iskaza svedoka oštećenih --, --, -- i --. U nekim prilikama privođeni su i fizički maltretirani, zajedno i otac i sin, pa tako iz iskaza svedoka --, --, --, -- i -- utvrđuje se da je oštećene **Pavu i Vladimira Zemljaka**, oca i sina u zatvoru između ostalih pretukao i okr.Vukšić. Inače, obojica oštećenih su po odvođenju iz zatvora nestali, odnosno kasnije su pronađeni mrtvi. Svedok oštećeni --, takođe priveden u zatvorske prostorije SUP-a je između ostalog naveo da je tom istom prilikom priveden i njegov sin --, koga je pretukao okr.Vukšić. Iz iskaza oštećenog -- utvrđuje se da ga je u zatvoru tukao okr.Vukšić, koga je inače u to vreme znao po nadimku „Poštar“, navodeći da su i on i drugi zatvorenici morali da leže na leđima dok bi ih okrivljeni tukao, i da su po njegovom naređenju morali da pevaju pesme koje im je on naređivao. Da se u istoj situaciji zatekao i oštećeni --, koga je okrivljeni takođe pretukao, proizilazi iz iskaza prethodno navedenog svedoka --. Svedok oštećeni -- navodi da ga je posle hapšenja Vukšić više puta tukao „nekom batinom koja je bila labava i nije bila pendrek“, te da mu je gurao pištolj, srebrni „magnum“ u usta. Iz izjave svedoka --proizilazi da je i njega više puta tukao okr.Vukšić, navodeći da ga je prethodno naterao da klekne, zatim bi ga udarao palicom, te

kako je za pojasom imao nož, rekao mu je „sad ću te ja operirati“. Svedok oštećeni Dragutin Borovečki, sada pokojni, naveo je u svojoj izjavi da ga je u jednoj kući, gde je odveden nakon hapšenja, pretukla grupa specijalaca u kojoj je bio i okr.Vukšić, izbivši mu pritom 10 zuba i slomivši dva rebra.

Iskazi svih navedenih svedoka oštećenih, od kojih su neki više puta davali svoje izjave, bilo pred nadležnim pravosudnim organima u Hrvatskoj, ili po našim zamolnicama i na glavnom pretresu, su u pogledu odlučnih činjenica jasni, nedvosmisleni, uzajamno saglasni. Oni nisu imali nikakvog ličnog razloga da svojim iskazima neosnovano terete upravo okr.Vukšića, pa nije bilo ni jednog razloga da se ne poveruje u istinitost njihovog kazivanja.

Okrivljeni Vukšić, iznoseći svoju odbranu u odnosu na ovaj deo optužnice, u celosti negira da je na opisani način preduzimaio navedene radnje, tvrdeći onako uopšteno da svi svedoci oštećeni lažu, i da terete samo njega, a ne i nekog drugog od učesnika inkriminiranih događaja.

Smatram ovakvu odbranu okrivljenog u potpunosti neosnovanom i očigledno usmerenom na izbegavanje krivice. U svim tim prilikama on je kao uračunljivo lice postupao i svesno i voljno, kako u pogledu preduzetih radnji, tako i u odnosu na posledice koje su nastupile, dakle sa direktnim umišljajem, kako pri nanošenju povreda telesnog integriteta svih oštećenih, tako i u pogledu nečovečnog postupanja prema njima, svestan da time što je oštećenima pretio ubistvom, stavljao im pištolj u usta ili terao da pevaju nekakve pesme, ovima nanosi teške i telesne i duševne patnje, koje posledice je i hteo.

Stoga opisane radnje okr.Vukšića i u ovom delu optužbe, takođe predstavljaju jedan od više mogućih oblika izvršenja predmetnog krivičnog dela.

II

Okrivljeni Zoran Vukšić, Slobodan Strigić i Branko Hrnjak

1. izvršili ubistvo pojedinih civilnih lica

U ovom delu optužbe stavlja se na teret okr.Zoranu Vukšiću, Slobodanu Strigiću i Branku Hrnjaku da su kao saizvršiooci, zajedno sa okr.Zoranom Madžarcem protiv koga je postupak u prekidu, dana 17.10.1991. godine izvršili ubistvo više civilnih lica, konkretno Vinka Čička i njegovih sinova Mate, Ivana i Ante. A da je ubistvu oštećenih prethodio dogovor između okr.Vukšića i Zorana Madžarca, proizilazi ne samo iz nesumnjivo utvrđenih početnih činjenica i okolnosti vezanih za dolazak okrivljenih do porodične kuće Čičak u mestu Karanac, nego i iz kasnijeg sleda događanja. Naime, dolazak okr.Zorana Vukšića i Zorana Madžarca zajedno sa dvojicom za sada NN pripadnika SUP-a Beli Manastir do kuće oštećenih u prepodnevnim časovima utvrđuje se pre svega na osnovu iskaza oštećene - svedoka --, a zatim i iz iskaza svedoka --, pa i dela iskaza okr. Slobodana Strigića. Oštećena svedokinja -- navela je u svojim iskazima i tokom istrage u Hrvatskoj, i po zamolnici ovog suda, a i na glavnom pretresu, da je ona bila prisutna kada su Vukšić i Madžarac zajedno sa još njoj nepoznatim pripadnicima milicije došli kod njihove kuće i naredili tada prisutnom Ivanu, njenom suprugu da sva četvorica dođu kasnije u prostorije SUP-a radi saslušanja u vezi navodne krađe svinja sa jedne farme. Svedok -- potvrđuje ovakve navode oštećene, izjavivši na glavnom pretresu da je ispred kuće Čička video Zorana Vukšića, Zorana Madžarca i

jednog čoveka sa naočarima, koji su do ove kuće došli peške od kuće B.Đ, a da je pred kućom ovoga ostalo vozilo *Zastava 101*. Saglasan ovim iskazima je i iskaz okrivljenog Slobodana Strigića, koji je naveo da je kritičnog jutra video Zorana Vukšića i Zorana Madžarca, kako u dvorištu kuće Čičak razgovaraju sa majkom i sa snajom. Iskaz svedoka oštećene -- je jasan, određen, nedvosmislen u pogledu navedenih činjenica, jer je nesumnjivo da je ona Zorana Vukšića poznavala još od srednje škole, a Zorana Madžarca kao meštana Karanca. Uzgred napominjem da je u toku saslušanja oštećene -- i svedoka -- i --, proizašao određeni stepen sumnje da je jedan od dvojice NN pripadnika SUP-a Beli Manastir bio okrivljeni Branko Hrnjak. Oštećena -- je u svojoj izjavi po zamolnici na glavnom pretresu navela da je kasnije saznala da je jedan od dvojice u policijskoj uniformi bio okrivljeni Branko Hrnjak. Ona je na glavnom pretresu ukazala na Branka Hrnjaka kao jedno od tih lica, mada ovakvo prepoznavanje treba ceniti uz određenu dozu opreza, jer je ona od ranije poznavala i Vukšića i Strigića i Bertića, kao meštane Belog Manastira, pa je jedini preostali koga od ranije nije poznavala bio Branko Hrnjak. Međutim, svedok -- je u svom iskazu naveo da su ujutro, na dan kada su se muški članovi porodice Č. javili u policiji, u njegovoj kući bili Zoran Vukšić, Zoran Madžarac i Branko Hrnjak i da je on tada navodno čuo u razgovoru između njih da je Hrnjak rekao da ga ne bi trebalo poštediti, misleći na Antu Čička. Svedokinja --, snaha navedenog svedoka, na glavnom pretresu je navela da su Vukšić, Madžarac i Hrnjak dolazili u njihovu kuću dva puta. Prvi put dva dana pre kritičnog događaja, da im je ona kuvala kafu, da tom prilikom njen svekar nije bio kod kuće. Na dan samog događaja sva trojica su zajedno i drugi put došli i tom prilikom su razgovarali sa njenim svekrom, ali ona nije čula o čemu. Inače, ova svedokinja poznaje okrivljenog Branka Hrnjaka, jer je i ona radila u SUP-u Beli Manastir. Na kraju, ovu činjenicu, a da je Branko Hrnjak bio u dvorištu porodične kuće Čičak, naveo je u svojoj odbrani i okrivljeni Zoran Vukšić. Posebno naglašavam činjenicu, koja je nesporno utvrđena, da je u poslepodnevnim časovima pre uvođenja članova porodice Čičak u vozilo „Marica“ u dvorištu SUP-a Beli Manastir, pored okr.Strigića, okr.Vukšić odabrao da krene sa njima baš Hrnjaka, koji inače nije bio pripadnik njihove posebne jedinice već je radio u dežurnoj službi. Međutim, nije se mogao izvući zaključak sa neophodnim stepenom izvesnosti da je optuženi Hrnjak učestvovao u dogovoru sa Vukšićem i Madžarcem i da je znao da će navedeni članovi porodice Čičak kasnije biti lišeni života.

Vezano za dešavanja od uvođenja četiri muška člana porodice Čičak u vozilo „marica“ u dvorištu SUP-a Beli Manastir u ranim večernjim satima 17.10.1991. godine, odvoženja do mesta njihovog ubistva i njihovo ubijanje, pa do povratka trojice optuženih, zajedno sa Zoranom Madžarcem, iskazi optuženih Slobodana Strigića i Branka Hrnjaka slažu se u pogledu najbitnijih činjenica. U iznošenju svojih odbrana i u istrazi na glavnom pretresu, uključujući izvršena suočavanja, ova dvojica okrivljenih saglasno navode da su krenuli iz Belog Manastira kako bi prevezli, odnosno pratili prevoz nekih hrvatskih „špijuna“ u Jagodnjak, odnosno u Jagodnjak ili Bolman, zatim identično navode gde su sedeli u „marici“, a saglasno iskazuju da je okr.Vukšić tokom vožnje iznenada i odlučno naredio okr.Strigiću da skrene vozilom sa glavnog puta, odnosno da stane na mestu gde je kasnije počinjeno ubistvo (ruševine napuštenog salaša Karaševo). Njihovi iskazi slažu se i u delu da je okrivljeni Zoran Vukšić prvo ubio Matu Čička, te da su trojica ostalih ubijeni nakon što su ih Zoran Vukšić i Zoran Madžarac, koji ih je izvodio iz „marice“ odveli na mesto ubistva i na kraju da su se svi zajedno vratili u Beli Manastir i otišli u stan Zorana Madžarca.

Svi iskazi okrivljenog Zorana Strigića, počev od prekrivičnog postupka, pa u toku istrage i na glavnom pretresu su skoro identični, sa neznatnim razlikama, dok je okr.Branko Hrnjak delom izmenio svoju odbranu, nakon upoznavanja sa odbranom Strigića u istrazi. Prvobitno je naveo da su on i Strigić stajali kod vozila, dok su Vukšić i Madžarac vodili

jednog po jednog od četvorice ljudi u „marici“ i ubijali ih u mraku. U izmenjenoj odbrani navodi da su i on i Strigić na mestu ubistva i vide kako svu četvoricu ubija Vukšić uz asistenciju Madžarca.

Međutim, u ovom delu razlike odbrana Branka Hrnjaka i Slobodana Strigića su sledeće: Slobodan Strigić za sebe tvrdi da je jedini slučajni učesnik navedenog događaja u kojem prema njemu, pored Zorana Vukšića, kao glavnog i njegovog prvog pomagača Zorana Madžarca, učestvuje i Branko Hrnjak. Stoga, on insistira na dokazivanju činjenice da je Branko Hrnjak kritičnom prilikom bio u dvorištu porodice Čičak. Osim navedenog, on tvrdi da je po dolasku na mesto ubistva, Branko Hrnjak izašao ispred vozila sa Vukšićem i Madžarcem i da su se njih trojica nešto dogovarali. Dalje navodi da je posle toga Hrnjak ostao iza vozila, sve dok trojica Mato, Ivo i Vinko nisu ubijeni od strane Vukšića ili Madžarca, jer je on navodno video samo kako je ubijen Vinko Čičak, a da je video kako Matu i Ivu, okrivljeni Vukšić i Madžarac odvedu u mrak da bi na kraju Branko Hrnjak išao sa Vukšićem i Madžarcem, dok su ispred sebe terali Antu Čička.

Okrivljeni Branko Hrnjak priznaje da je kritičnom prilikom bio na licu mesta, da je bio prisutan ubistvima članova porodice Čičak, ali ne dobrovoljno. Ne priznaje da je kritičnog dana, prepodne bio kod porodice Čičak u njihovoj kući, dalje navodi da su u poslepodnevnim časovima, kada je bio u dežurnoj službi, došli Vukšić i Madžarac, kojom prilikom je Vukšić rekao da ide sa njima da odvedu četiri hrvatska špijuna u Jagodnjak. Na licu mesta, navodi okrivljeni Hrnjak, da u prvog ubijenog (Mate Čičak) nije pucao, zatim da je u ostalu dvojicu ispaljen samo po jedan metak, a da je samo u četvrtog ubijenog (Ante Čičak) pucao i Strigić.

U skladu sa napred navedenim razlikama u svojim odbranama, okr.Branko Hrnjak i Slobodan Strigić različito navode i šta oni vide vezano za ubijanje članova porodice Čičak, prema redosledu na osnovu navoda okrivljenog Strigića koji ih poznaje, dok je Hrnjak navodio samo redosled ubistava.

Prema Hrnjaku, prvi je ubijen jedan od braće Čičak i to tako što ga je okr. Vukšić zaklao dok ga je za to vreme okr.Zoran Madžarac držao za glavu, a sve to gledao i okr.Strigić. Prema izjavi Strigića, prvi je ubijen Mato Čičak, najmlađi od tri brata, ali da on nije video na koji način je Mato ubijen, nego samo njegovo odvođenje u mrak, pa pošto nije čuo pucanj od odvođenja do vraćanja Vukšića i Madžarca, a kasnije je čuo neko krkljanje, da bi na to Vukšić i Madžarac rekli da se ne boji da ga (Matu) nisu dobro zaklali. Prema iskazu okrivljenog Strigića, Zoran Vukšić se kasnije hvalio pred njegovim bratom da je zaklao najmlađeg. U svedočenju na glavnom pretresu svedok -- je potvrdio da je pred njim okr.Zoran Vukšić rekao da je dobro da mu ruka radi, jer je njom zaklao najmlađeg, a da je na to Zoran Madžarac dodao „dobro si ih zaklao, kad sam ih ja morao sve potući“. Svedok -- je na glavnom pretresu potvrdio da je u kafani u Somboru početkom novembra meseca 1991. godine -- pitao Vukšića kako mu je ruka u koju je ranjen, a da mu je ovaj odgovorio da je isprobana na najmlađem od četvorice, povlačeći rukom po vratu.

Okrivljeni Zoran Hrnjak navodi da je drugi iz porodice Čičak ubijen tako što mu je Zoran Vukšić pucao iz „magnuma“ u glavu, što je video i okr.Strigić. Okrivljeni Strigić navodi da je drugoubijeni bio Ivan Čičak, tako što je prvo odveden od strane Vukšića i Madžarca na isto mesto u mrak, nakon čega je odatle čuo pucanj.

Prema izjavi optuženog Hrnjaka, trećeg iz porodice Čičak ubio je Zoran Vukšić tako što mu je iz „magnuma“ pucao u potiljak. Ovog trećeg, optuženi Strigić identifikuje kao Vinka. Video je kako ga Vukšić goni ispred sebe i govori Strigiću „ubij ustašu“.

Optuženi Hrnjak tvrdi da je u četvrtog iz porodice Čičak okr. Vukšić pucao iz pištolja u leđa, a kada je pao, u njega je iz automatske puške pucao i okr. Strigić. Prema izjavi okr. Slobodana Strigića, on nije video ubistvo Ante Čička, jer se navodno vraćao po pušku u vozilo. Prethodno je čuo pucanj, a kada se vratio na lice mesta video je Vukšića, Madžarca i Hrnjaka kako stoje kraj tog četvrtog, ali on nije video o kome se radi već je samo čuo neko krkljanje, pa je time preplašen nasumično pucao iz svoje puške i da pritom nije znao da li je pogodio u telo četvrtog ubijenog.

Iznoseći svoju odbranu tokom postupka, okr. Zoran Vukšić navodi da on nema nikakve veze sa ubistvom porodice Čičak, a svi njegovi navodi su u suprotnosti sa navodima okr. Strigića i Hrnjaka. Polazna osnova njegove odbrane je da je ubistvo četiri člana porodice Čičak organizovao i izvršio Slobodan Strigić, kao osvetu za ubistvo komšije Ilije Đurkovića, koji je bio posebno blizak prijatelj njegovog brata. U skladu sa tom tvrdnjom, on navodi da porodicu Čičak uopšte ne poznaje i da ih ne bi prepoznao ni na fotografijama. Svoj dolazak pred kuću porodice Čičak u jutro 17.10.1991. godine objašnjava slučajnim učešćem u donošenju obaveštenja muškim članovima porodice Čičak da se jave u SUP, s tim da je u izjavi pred policijom rekao da je taj zadatak obavio Slobodan Strigić, a na glavnom pretresu Zoran Madžarac. Pošto navodno ne zna članove porodice Čičak, navodi da ne zna da li su oni bili u policijskoj stanici kada je on došao, već da ga je Zoran Madžarac pozvao da idu u Jagodnjak jer treba da prevezu neke Hrvate u TO, a on je pošao iz razloga što u Jagodnjaku ima neke poznanike, a osim toga poznavao je prečice kojima se stiže duplo brže nego uobičajeno korišćenim putem.

Što se tiče navoda okrivljenog Vukšića o događanju na mestu ubistva, u celini i u nekim detaljima, njegova odbrana je svojevrsna kopija odbrane okrivljenih Strigića i Hrnjaka, ali sa obrnutim ulogama, jer je on slučajni učesnik događaja kojim upravlja Strigić i u tome mu pomaže Hrnjak, a u svemu se zatiče i Zoran Madžarac, nekada kao akter, a nekada samo kao posmatrač. Kako navodi okrivljeni Vukšić, kada su došli do mesta ubistva, Strigić ga je pitao šta se tu nalazi, pa su onda Strigić i Hrnjak izašli, a njemu i Madžarcu rekli da će da preplāše Hrvate koje su vodili. Nakon toga su izveli jednog u mrak, precizirajući da idu u poluluku (isto kako Slobodan Strigić navodi da Vukšić i Madžarac vode Matu Čička). Dalje navodi da potom on i Madžarac iz mraka čuju galamu i pretnju Strigića zbog ubistva Ilije Đurkovića, a potom i pucanj, nakon čega se Strigić i Hrnjak vraćaju po druge, odvede ih i on ponovo čuje pucanj, kratke rafale iz automatske puške. Naglašava da je automatsku pušku sa drvenim kundakom okrivljeni Strigić uvek nosio sa sobom.

Nesporno je utvrđeno da na licu mesta gde su ubijeni svi muški članovi porodice Čičak nije bilo očevidaca – svedoka. Jedini očevici inkriminisanog događanja su okrivljeni Vukšić, Strigić, Hrnjak i za sada nedostupni Madžarac. Na nesumnjiv način, do stepena izvesnosti utvrđene su najmanje tri činjenice, koje između ostalog proizilaze i iz priznanja samih optuženih.

Prva nesporna činjenica je da su na licu mesta prilikom lišavanja života članova porodice Čičak bili prisutni svi optuženi.

Druga nesporna činjenica je da su sva četvorica porodice Čičak na licu mesta lišeni života.

I treća, najvećim delom nesporna činjenica i za same okrivljene je lokalizacija, brojnost, mehanizmi nastanka povreda kod oštećenih i uzrok nastupanja njihove smrti.

Sporne su činjenice pojedinačnog učešća okrivljenih u lišavanju života oštećenih, odnosno da li su i koji okrivljeni i na koji način učestvovali u lišavanju života sve četvorice muških članova porodice Čičak.

Sve navedene odlučne činjenice inkriminisanog događaja utvrđene su na osnovu iskaza okrivljenih, odnosno delova njihovih iskaza, cenjenih u vezi sa objektivnim podacima sadržanim u medicinskoj dokumentaciji za oštećene, odnosno činjenica i podataka koje proizilaze iz nalaza i mišljenja sudskog veštaka dr Dušana Dunjića.

U svom nalazu i mišljenju veštak je najpre konstatovao zajedničke karakteristike. Kao prvo, eshumacije su izvršene deset godina posle kritičnog događaja, i da starost svih leševa odgovara vremenu kada je moglo da se desi navedeno ubistvo. Svi leševi su skeletizirani, tako da su povrede konstatovane samo na kostima. Pošto sva četvorica imaju povrede od vatrenog oružja, s obzirom da se radi o skeletnim ostacima, to ne isključuje mogućnost da su oni imali možda neke povrede sečivom po mekom tkivu, koje je istrulilo i raspalo se, tako da u navedenom materijalnom smislu forenzički nije moglo da se dokaže da su neke povrede nanete drugim sredstvima, konkretno nekim sečivom po mekim tkivima.

Za sada pokojnog Matu Čička, veštak navodi da su prema nalazu obducenta na kostima glave konstatovani prelomi i ozlede koji ukazuju na strelne povrede ili povrede vatrenim oružjem. Prema opisu povreda ne može da se utvrdi pravac ulaska iz izlaska projektila kroz glavu, ali može da se prihvati da te frakturane linije zaista nastaju prilikom prolaska brzog projektila, znači puščanog ili sličnog. Veštak prihvata zaključak obducenta da je smrt oštećenih nastupila kao posledica povreda glave vatrenim oružjem, naglašavajući da na skeletizovanim ostacima postoje samo kosti, te da forenzička nauka nema nijedan parametar na osnovu kojeg bi se zaključilo da su te povrede nastale zaživotno. Prema raspoloživim podacima veštak nije mogao da utvrdi razdaljinu sa koje je ta povreda glave naneta. Na skeletnim ostacima koji su detaljno pregledani od strane patologa, nisu konstatovane povrede koje bi mogle da odgovaraju povredama sečivom ili nekim tupotvrdim predmetom. Međutim, ističe veštak, on ne može da izvuče pouzdan zaključak da oštećeni nije zaklan, odnosno prethodno povređen nekim sečivom, jer u materijalnom smislu za to nema podataka, s obzirom da mekih tkiva nije bilo. Ako je prethodno i bilo nekog klanja, odnosno povređivanja sečivom po mekim tkivima vrata, i ako je nakon toga žrtva bila u nekoj komi, sigurno je da bi zbog iskrvavljenja umrla i od tih povreda. Nije mogao pouzdano da utvrdi koliko je najviše projektila ispaljeno, s obzirom da su ti projektili mogli proći i kroz meka tkiva, ali na osnovu povreda na skeletnim ostacima, sigurno je da je u ovog oštećenog ispaljen najmanje jedan projektil.

O okolnostima pod kojima je ubijen Mate Čičak izjašnjavala su se sva trojica okrivljenih, a na način kao što smo to već naveli. Nesumnjivo je utvrđeno, na osnovu izjave Slobodana Strigića, da je on svu četvoricu oštećenih poznavao od ranije, dakle pre inkriminisanog događaja. Da li su ih od ranije poznavali okrivljeni Vukšić i Hrnjak, nije bilo moguće sa potrebnim stepenom izvesnosti utvrditi, ali u svakom slučaju, od momenta kada su

došli u kuću oštećenih da im naredi da se jave u stanicu policije pa nadalje, izvesno se može zaključiti da su znali o kojim licima se i personalno radi. Na osnovu dela iskaza okrivljenih Strigića i Hrnjaka utvrđuje se da je na licu mesta iz kola prvo izveden Mate Čičak, najmlađi od braće Čičak, i to tako što ga je za ruku vodio okrivljeni Madžarac, a na samom licu mesta ga je držao i za kosu kada je prišao okrivljeni Vukšić i prvo nožem ubo oštećenog u predelu vrata. Okrivljeni Hrnjak tvrdi da je sve to gledao i okrivljeni Strigić, koji pak tvrdi da nije video ubijanje Mate Čička, nego samo njegovo odvođenje u mrak, pa pošto nije čuo pucanj, nego samo neko krkljanje, da su mu Vukšić i Madžarac rekli da se ne boji odnosno da Matu nisu dobro zaklali.

Zašto poverovati u verodostojnost dela iskaza okrivljenih Strigića i Hrnjaka?

Između ostalog i zbog toga što njihove iskaze posredno potvrđuju i svedoci Mirko Strigić, pred kojim se Vukšić kasnije hvalio da mu ruka dobro radi jer je njom zaklao najmlađeg, kao i istovetan iskaz svedoka -- -- . Prema tome, bez obzira što nema materijalnih tragova koji bi u objektivnom smislu potvrdili navedene delove iskaza Strigića i Hrnjaka, smatram da se potrebnim stepenom izvesnosti može zaključiti da je u kritičnom momentu, okr.Vukšić prvo zadao nožem povrede oštećenom Mati u predelu vrata, a potom u njega pucao iz revolvera, ispalivši pritom u njega najmanje jedan projektil. Napominjem da su obojica okrivljenih, i Strigić i Hrnjak saglasno izjavili da oni nisu čuli pucanj prilikom lišavanja života Mate Čička. Ovaj deo iskaza navedenih okrivljenih smatram neistinim, jer je u potpunosti u suprotnosti sa materijalnim tragovima, tj. nesporno utvrđenom činjenicom iz obdukcionog zapisnika i nalaza i mišljenja lekara veštaka, da je smrt oštećenog nastupila usled prostrelnih rana glave, te da je prema tome Vukšić u oštećenog ispalio u predeo glave najmanje jedan projektil. Imajući u vidu međusobno vrlo bliski položaj svih okrivljenih, i Strigić i Hrnjak su sasvim izvesno mogli i morali čuti pucanj pištolja, odnosno ispaljivanje najmanje jednog projektila.

Okrivljeni Vukšić ne priznaje da je na opisani način izvršio ubistvo oštećenog Mate Čička, kako to proizilazi iz njegove odbrane koju smo prethodno naveli, već da je to učinio okr.Strigić, navodno sveteći se zbog ubistva Ilije Đurkovića.

Smatram ovakvu odbranu Vukšića u potpunosti neosnovanom, budući da je u suprotnosti sa nesumnjivo utvrđenim činjenicama koje proizilaze iz dela iskaza okrivljenih Strigića i Hrnjaka, te podataka o materijalnim tragovima iz medicinske dokumentacije, konkretnije obdukcionog nalaza, te nalaza i mišljenja lekara veštaka.

Prema podacima iz medicinske dokumentacije i nalaza i mišljenja lekara veštaka, proizilazi da je smrt Ivana Čička nastupila usled prostrelina i ustrelina glave i desne nadlaktice. U lobanji oštećenog nađena je bakarna košuljica projektila, što je slučaj kada projektil uđe pod određenim uglom, pa se košuljica razdvoji i ostane, a drugi deo zrna izleti napolje. Imajući u vidu lokacije navedenih povreda, u oštećenog Ivana Čička su ispaljena najmanje dva projektila.

Prema iskazu okrivljenog Strigića, a delimično i Hrnjaka, kao drugi iz navedenog vozila izveden je Ivan Čičak i potom na istom mestu ubijen. Okrivljeni Strigić tvrdi da mu je okr.Vukšić iz magnuma pucao u glavu, ali da on to nije video nego samo da je iz mraka čuo pucanj. Međutim, okr.Hrnjak tvrdi da je u oštećenog Ivana Čička iz magnuma pucao okr.Vukšić, ali da je sve to video i posmatrao okr.Strigić, ne izjašnjavajući se decidno u pogledu broja izpaljenih hitaca u oštećenog Ivana Čička. Iz navedenih iskaza okrivljenih

Strigića i Hrnjaka izvesno se može zaključiti da su od tog momenta, tj. nakon ubistva Mate Čička, okrivljeni i Strigić i Hrnjak, iako prećutno, svesno i voljno prihvatili zajedničko delovanje, saglašavajući se sa prethodnim i očigledno jasno pokazanim nameravanim budućim ponašanjem i postupcima okrivljenih Vukšića i Madžarca u odnosu na još žive oštećene, tako što nadalje i oni sami učestvuju i bitno doprinose ubistvu preostale trojice oštećenih, tako što su redom izvodili na mesto gde su vršene likvidacije, Ivana Čička, na način kako je to već opisano, a potom oca Vinka i na kraju najmlađeg sina Antu Čička.

Naime, iz nalaza i mišljenja lekara veštaka proizilazi da je u obdukcijom zapisniku konstatovano da su uz skeletni ostatak pokojnog Vinka pronađena tri projektila kalibra 7,62 mm za automatsku pušku. Prema podacima iz obdukcijom zapisnika i nalaza i mišljenja lekara veštaka proizilazi da je oštećeni Vinko Čičak pogođen na više mesta u predelu i gornjeg i donjeg dela tela, konkretno u grudni koš, u obe ključne kosti, karlični deo, levu i desnu stidnu kost, zatim levu nadlakticu. Iz navedenih materijalnih činjenica pouzdano se može zaključiti da su u oštećenog pucali i okr. Vukšić iz svog revolvera, ali potom i okr. Strigić, jer je on, prema saglasnom iskazu svih, tom prilikom imao automatsku pušku. Smrt oštećenog je nastupila usled višestrukih prostrelnih rana grudnog koša, karlice i nadlaktice.

I na kraju, na osnovu saglasnih izjava okrivljenih Strigića i Hrnjaka, utvrđuje se da je kao poslednji ubijen Ante Čičak, i to tako što mu je okrivljeni Vukšić iz svog revolvera ispalio jedan projektil u glavu, a nakon toga iz svoje automatske puške pucao je i okrivljeni Strigić, pri čemu je sasvim izvesno da je sa nekoliko projektila pogodio oštećenog Antu Čička, pošto se na osnovu podataka iz medicinske dokumentacije, nalaza i mišljenja veštaka, na nesumnjiv način utvrđuje da je oštećeni tom prilikom pogođen ne samo u glavu, nego sa više projektila u predelu trupa i desne nadlaktice, a neposredni uzrok smrti su sasvim sigurno prostrelne glave, zajedno i sa ostalim pretrpljenim povredama.

Prema tome, na nesumnjiv način se može izvesti zaključak da su okrivljeni na opisani način izvršili u saizvršilaštvu ubistvo navedenih članova porodice Čičak. Utvrđene radnje i ponašanja su preduzeli kao uračunljiva lica, svesno i voljno, i sa namerom da svu četvoricu muških članova porodice Čičak liše života. Uz postojanje svih navedenih i utvrđenih objektivnih uslova inkriminacije, jer su navedena ubistva izvedena u kontekstu oružanog sukoba, navedene radnje okrivljenih i nastupele posledice i objektivno i subjektivno predstavljaju obeležja jednog od više mogućih oblika izvršenja krivičnog dela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SRJ, u saizvršilaštvu, u vezi člana 22. KZ SRJ.

Iznoseći svoju odbranu, okrivljeni Zoran Vukšić, kako smo to već naveli, ne priznaje da je na opisani način izvršio predmetno krivično delo. Jeste bio prisutan na licu mesta kada su navedena lica lišena života, ali je sva ta ubistva i organizovao i izvršio okrivljeni Slobodan Strigić.

Smatram ovakvu njegovu odbranu neosnovanom i usmerenom na izbegavanje krivice za izvršeno krivično delo. Njegova odbrana je u apsolutnoj suprotnosti sa delom odbrana okrivljenih Slobodana Strigića i Branka Hrnjaka, kao i podacima i činjenicama koje su utvrđene na osnovu medicinske dokumentacije, između ostalog obdukcijom zapisnika i nalaza i mišljenja lekara veštaka. Prilikom suočavanja sa okrivljenima Slobodanom Strigićem i Brankom Hrnjakom, okrivljeni Vukšić je bio krajnje neubedljiv, svodeći svoj iskaz na

neobrazložene i neutemeljene tvrdnje u bilo kom drugom dokazu, pa se kao takva ne može prihvatiti kao istinita.

Kao što smo već istakli, odbrane okrivljenih Slobodana Strigića i Branka Hrnjaka u jednom delu su međusobno saglasne. Može se prihvatiti da su oni u početku dovedeni u zabludu od strane okrivljenog Vukšića da treba da prevezu na komandno mesto u Jagodnjak nekoliko hrvatskih „špijuna“, zatim da nisu videli oštećene prilikom uvođenja u „maricu“ i da nisu u tom trenutku znali njihov identitet, da je okrivljeni Slobodan Strigić upravljajući navedenim službenim vozilom na zahtev okrivljenog Vukšića skrenuo sa glavnog na sporedni put. Međutim, nakon što je na opisani način okrivljeni Zoran Vukšić ubio prvog od oštećenih – Matu Čička, njima je sasvim sigurno postalo jasno nameravano ponašanje okrivljenih Vukšića i Madžarca u odnosu i na preostalu trojicu oštećenih. Od tog trenutka, obojica tvrde da su bili uplašeni, te da svojim postupcima nisu učestvovali u ubistvima ostale trojice oštećenih i da zbog toga ne osećaju krivicu. U ovom delu njihove odbrane se razlikuju, utoliko što okr.Slobodan Strigić ne priznaje da je učestvovao u izvođenju i dovođenju preostale trojice na mesto gde su oni ubijeni, dok to kategorički tvrdi okr.Branko Hrnjak u svojoj dopunskoj odbrani koju je dao na svoj lični zahtev, ali i na glavnom pretresu. Međutim, smatram ovakvu odbranu obojice optuženih neosnovanom i očigledno usmerenom na izbegavanje krivice. Iako tvrde da su okrivljeni Zoran Vukšić i Zoran Madžarac kritičnom prilikom imali kod sebe samo pištolje, a oni i pištolje i puške, potpuno je neosnovana i neprihvatljiva njihova odbrana da oni tu ništa nisu mogli da učine od straha, u prvom redu od okr.Zorana Vukšića. Neosnovana je i odbrana okr.Slobodana Strigića u delu u kome navodi da je iz straha nekontrolisano pucao iz svoje automatske puške u pravcu odakle je navodno čuo neko krkljanje, kada je kao četvrti i poslednji izveden Ante Čičak i da ne zna da li ga je tom prilikom pogodio. Neosnovanost ovog dela odbrane okrivljenog proizilazi iz iskaza okrivljenog Branka Hrnjaka, koji je naveo da su njih četvorica zajedno izvodili i dovodili na lice mesta preostalu trojicu oštećenih, te da je Slobodan Strigić pucao iz automatske puške sa udaljenosti od metar - dva u Antu Čička, a nakon što je pre toga u njega iz svog kolta pucao okrivljeni Zoran Vukšić, i to u momentu kada je oštećeni pao licem prema tlu. Međutim, materijalni dokazi konstatovani u obdukcionom zapisniku, te nalazu i mišljenju lekara veštaka daju osnova za pouzdan zaključak da je kritičnom prilikom okrivljeni Strigić pucajući iz puške pogodio ne samo Antu Čička, nego najmanje još i Vinka Čička, budući da je nesumnjivo utvrđeno da su uz skeletni ostatak ovog oštećenog pronađena tri projektila kalibra 7,62 mm za automatsku pušku, te da se stoga može zaključiti da je okrivljeni Strigić pucao kritičnom prilikom prema svoj četvorici oštećenih. Pritom nije od odlučne činjenice da li je pritom pogodio svu četvoricu ili samo nekoga od njih. Ovakvo njegovo ponašanje ukazuje na pouzdan zaključak da je on time ispoljio svoju i svest i volju da i on učestvuje u ubistvu svih oštećenih, a ne samo da se saglašava sa radnjama i ponašanjem okrivljenog Vukšića i Madžarca. Isti zaključak se može izvesti i iz ponašanja okrivljenog Hrnjaka, koji je i sam priznao da je i on učestvovao, nakon ubistva Mate Čička, u izvođenju i vozila i dovođenja na mesto gde su izvršena ubistva i preostale trojice iz porodice Čičak. Sve ovo na licu mesta dešavalo se u predvečernjim časovima, kada je vidljivost bila relativno dobra, pa je prema tome i okrivljeni Strigić mogao videti u koga puca i da li ga je pogodio, a na šta posebno ukazuje iskaz okrivljenog Hrnjaka, koji je rekao da je Strigić prilikom boravka u stanu Madžarca po povratku sa mesta zločina, između ostalog rekao „je... mi se za ovu trojicu, samo mi žao Ante što sam na njega pucao, on je sa mnom odrastao, išao u školu“. Prema tome, na nesumnjiv način je utvrđeno da su i okrivljeni Slobodan Strigić i Branko Hrnjak, iako prećutno i situaciono ipak i svesno i voljno prihvatili konkretno zajedničko delovanje, saglašavajući se sa prethodnim i očigledno jasno pokazanim nameravanim ponašanjem i

postupcima okrivljenih Vukšića i Madžarca u odnosu na preostale, još uvek žive oštećene iz porodice Čičak, pošto nadalje i sami učestvuju i odlučujuće doprinose njihovom ubistvu.

Dakle, okrivljeni su kao uračunljivi, svesno i voljno preduzeli navedene radnje u nameri da tačno određena civilna lica liše života. Pri utvrđenim objektivnim uslovima inkriminacije, koji se mogu svesti na kontekst oružanog sukoba, oni su i objektivno i subjektivno ostvarili sva bitna obeležja jednog od više mogućih oblika izvršenja krivičnog dela ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZJ, u saizvršilaštvu u vezi člana 22. KZJ, koje im se ovom optužbom i stavlja na teret.

III

Okrivljeni Velimir Bertić

Ovim delom optužbe stavlja se na teret okrivljenom Velimiru Bertiću da je prilikom hapšenja i u prostorijama SUP-a Beli Manastir povređivao telesni integritet bespravno privedenih i zatvorenih civilnih lica, i istovremeno prema jednom broju od njih nečovečno postupao, a na način kako je to opisano u ovom delu optužbe.

Na osnovu saglasnih, jasnih, ubedljivih, nedvosmislenih iskaza svih oštećenih, na nesumnjiv način je utvrđeno da je okrivljeni Velimir Bertić u navedeno vreme nekolicini oštećenih nanosio povrede telesnog integriteta tako što ih je u navedenim prilikama tukao nogama, palicama, rukama, žicama, šakama (oštećeni D.S, F.J, M.M.), dok je drugim oštećenima istovremeno nanosio ne samo povrede telesnog integriteta nego prema njima i nečovečno postupao tako što im je stavljaao pištolj u usta (oštećeni I.B.) ili na glavu (oštećeni Z.K.) istovremeno preteći da će ih ubiti, druge terao da pevaju tzv. "četničke pesme" (oštećeni S.A.), da se međusobno šamaraju (oštećeni M.T. i J.Ć.), zatim da je za nekima od oštećenih (M.B.) organizovao tzv. „lov na zeca“. Kao uračunljiv, okrivljeni Bertić je u svim tim prilikama postupao sa direktnim umišljajem, svesno i voljno preduzimajući opisane radnje, u nameri da oštećenima nanese povrede telesnog integriteta, te da u odnosu na jedan broj oštećenih kod njih izazove osećaj teške i fizičke i duševne patnje, koje posledice su, s obzirom na utvrđene radnje, sasvim izvesno nastupile kod svih oštećenih. Nanošenje povreda telesnog integriteta i nečovečno postupanje, predstavljaju samo jedan od više mogućih oblika izvršenja krivičnog dela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. KZ SRJ, koje se ovom optužbom okrivljenom i stavlja na teret.

Iznoseći svoju odbranu tokom ovog postupka, okrivljeni Velimir Bertić je u celini negirao da je na opisani način postupao u odnosu na sve oštećene.

Smatram ovakvu njegovu odbranu neosnovanom i očigledno neistinitom i usmerenom na izbegavanje krivice. Svi oštećeni su jasno i nedvosmisleno opredelili njegovu postupanje u kritičnim prilikama, od ranije su ga poznavali kao svog sugrađanina, i bez ikakve dileme su tačno opisali i opredelili njegovo ponašanje. Nikada pre toga nisu bili ni u kakvom sukobu ni sa njim ni sa njegovom porodicom, te nije bilo niti jednog razloga koji bi dovodio u pitanje istinitost i verodostojnost ovakvih iskaza oštećenih.

Stoga se sa sigurnošću može tvrditi da je okrivljeni Velimir Bertić, kao pripadnik SUP-a Beli Manastir, tj. jedne od oružanih formacija u navedenom oružanom sukobu, a u kontekstu tog oružanog sukoba, izvršio predmetno krivično delo koje mu se ovom optužbom i stavlja na teret.

I na kraju, u smislu člana 413. stav 1. ZKP, navešću u odnosu na svakog optuženog pojedinačno i olakšavajuće i otežavajuće okolnosti, koje bi trebalo uzeti u obzir prilikom odluke o krivičnoj sankciji, te ću predložiti vrstu i meru krivične sankcije u odnosu na svakog optuženog pojedinačno.

Pre izjašnjenja o navedenim olakšavajućim i otežavajućim okolnostima u odnosu na svu četvoricu okrivljenih, želim da istaknem nekoliko nesumnjivo utvrđenih činjenica i okolnosti vezanih za navedeni period opštepoznatog karaktera.

Dakle, kao što sam već istakao, od početka septembra 1991. godine, Srpska autonomna oblast Slavonija, Baranja i Zapadni Srem je na području Baranje imala kompaktnu teritoriju koju je u potpunosti kontrolisala. Izuzev konkretnog oružanog sukoba krajem avgusta meseca 1991. godine, prilikom zauzimanja mesta Kozarac, sva ostala inkriminisana događanja su se dogodila u vreme kada nije bilo direktnih oružanih sukoba i kada je SUP Beli Manastir efektivno kontrolisao ovu teritoriju, zajedno sa ostalim oružanim formacijama. Međutim, očigledno je da sve navedene oružane formacije nisu na odgovarajući i potreban način kontrolisane, i tu pre svega mislim na deo organizacione strukture SUP-a Beli Manastir koji se odnosi na tzv. „Specijalnu jedinicu“ ili „Jedinicu za specijalne namene“. Očigledno je da ova organizaciona struktura nije bila pod potrebnom kontrolom i rukovođenjem odgovornih lica u SUP-u Beli Manastir, budući da je bila popunjena uglavnom rezervistima sa teritorije opštine Beli Manastir, a ne sa profesionalnim pripadnicima SUP-a, odnosno milicije. Iz navedenih razloga se moglo dogoditi, a i dogodilo se, da gotovo cela ta struktura, a pogotovo pojedinci iz nje, koriste takve okolnosti za postizanje svojih ličnih ciljeva, motivisanih ili šovinističkom mržnjom prema pripadnicima nesrpskih nacionalnosti na tom području, ili motivima nekakve lične imovinske ili druge koristi. Kao što je to utvrđeno u ovom postupku, to se odnosi u prvom redu na pripadnike ove jedinice, pa i ovde okrivljene, a naročito na okrivljenog Zorana Vukšića.

Okrivljeni Zoran Vukšić, sada 53 godine, u navedeno vreme je imao 32 godine. Dakle, u navedeno vreme okrivljeni je bio u zreлом psihofizičkom dobu, potpuno uračunljiv.

Olakšavajuće okolnosti: porodičan, odnosno razveden, otac troje dece. Radi se o uobičajenim okolnostima manjeg značaja, tako da ni jedna od njih, ni pojedinačno, ni skupno ne mogu predstavljati osobito olakšavajuće okolnosti.

Otežavajuće okolnosti: brojnost izvršenih raznih oblika predmetnog krivičnog dela – povreda telesnog integriteta, nečovečnog postupanja, ubistava, brojnost oštećenih, odnosno nastupelih posledica, kontinuirano i sistematsko ponašanje u dužem vremenskom periodu, bilo da je opisana dela vršio samostalno ili zajedno sa drugima, posebno i naročito ispoljena **surovost, bezobzirnost i svirepost** prilikom izvršenja predmetnih krivičnih dela, naročito ubistava, sve to motivisano šovinističkom mržnjom prema pojedinim pripadnicima nesrpske, odnosno hrvatske i druge nacionalnosti, jer kako je na nesumnjiv način utvrđeno, niko od oštećenih i drugih žrtava nisu mu davali nikakav ni povod ni razlog da na opisani način prema njima postupa. Navedene konstatacije naročito se odnose na učešće u ubistvu svih muških članova porodice Čičak, oca i tri sina, pa se kolokvijalno, mada ružno rečeno, može nazvati kao „porodično ubistvo“. Slično, ali u nešto manjem obimu, ovo se odnosi i na ubistvo Adama Barića i pokušaj ubistva supruge Ane Barić, za koju je on mislio da je ubio, ali je srećom i sticajem srećnih okolnosti, nezavisno od njegove volje i želje, oštećena ipak preživela, zatim ranija osuđivanost, takođe za krivično delo sa elementima nasilja (ubistvo).

Sve navedene okolnosti izvršenom delu okrivljenog daju naglašeno znatnu težinu u objektivnom smislu, ali istovremeno ukazuju i na najviši stepen krivice okrivljenog za sve nastale posledice izvršenja predmetnog krivičnog dela. Iz navedenih razloga predlažem da ga sud za izvršenje ovog krivičnog dela osudi na po zakonu, najvišu moguću kaznu zatvora u trajanju od 20 godina.

Okrivljeni Slobodan Strigić, sada 47 godina, u vreme izvršenja dela koje mu se stavlja na teret imao 26 godina, dakle u vreme inkriminiranih događanja bio uračunljiv, fizički i psihički zrela osoba.

Olakšavajuće okolnosti: porodičan, otac jednog maloletnog deteta, neosuđivan, delimično priznanje pojedinih relevantnih činjenica i okolnosti. Međutim, smatram da sve navedene olakšavajuće okolnosti ni pojedinačno, ni skupno nemaju karakter osobito olakšavajućih okolnosti, već samo uobičajenih, koje u relativno maloj meri mogu uticati na visinu eventualno izrečene kazne.

Otežavajuće okolnosti: odnose se na način izvršenja krivičnog dela i težinu posledica, tj. prihvatanje da na opisani način učestvuje u izvršenju predmetnog krivičnog dela, odnosno u ubistvu navedenih članova porodice Čičak, čiji je inače bio sugrađanin i koje je poznao od ranije, a pogotovo kako kaže jednog od njih Antu Čička, pri čemu je i on ispoljio naročitu upornost, svirepost i bezobzirnost - rafalno pucanje po prethodno već od strane Vukšića pogodnim oštećenima, ukazuju ne samo na prihvatanje i saglasnost onoga što je već prethodno učinio okrivljeni Vukšić, nego i na bezobzirnost i svirepost njegovog ponašanja u odnosu na već pogođene i apsolutno bespomoćne oštećene. Sve te okolnosti izvršenom delu optuženog daju naglašeno znatnu težinu u objektivnom smislu, ali istovremeno ukazuju i na znatan stepen krivice optuženog za nastale posledice. Iz navedenih razloga predlažem da ga sud za izvršenje predmetnog krivičnog dela osudi na kaznu zatvora u trajanju od 14 do 15 godina.

Okrivljeni Branko Hrnjak, sada 53 godine, u inkriminirano vreme imao 32 godine, uračunljiv, u vreme izvršenja dela bio potpuno psihofizički zdrav.

Olakšavajuće okolnosti: porodičan, otac jednog deteta, neosuđivan, zatim delimično priznanje pojedinih relevantnih činjenica i okolnosti, koje je doprinelo pravilnom utvrđenju činjeničnog stanja. Smatram da se radi o uobičajenim okolnostima koje ni pojedinačno ni skupno ne predstavljaju osobito olakšavajuće okolnosti.

Otežavajuće okolnosti: svirepost, bezosećajnost, bezobzirnost pri izvršenju predmetnog krivičnog dela, što sve ukazuje na naglašenu znatnu težinu u objektivnom smislu i znatan stepen krivice optuženog za nastale posledice. Iz navedenih razloga predlažem da ga sud za izvršenje predmetnog krivičnog dela osudi na kaznu zatvora u trajanju od 13 do 14 godina.

Okrivljeni Velimir Bertić, sada 42 godine, u inkriminirano vreme imao 21 godinu.

Olakšavajuće okolnosti: porodičan, otac troje dece, neosuđivan, relativno mlad u vreme izvršenja dela, ponesen i zanesen činjenicom da poseduje oružje i da u tom smislu ispolji svoju snagu, moć i vlast, mada nije učestvovao u fizičkim likvidacijama civilnih lica. Smatram da se radi o znatnom broju olakšavajućih okolnosti, koje pojedinačno i skupno daju osnova za zaključak da se ipak radi o osobito olakšavajućim okolnostima.

Otežavajuće okolnosti: brojnost preduzetih radnji i ponašanja u odnosu na veći broj oštećenih, pri tome ispoljeno i sadističko ponašanje kako prilikom nanošenja telesnih povreda, tako i prilikom nečovečnog postupanja.

Imajući u vidu sve navedene i otežavajuće i osobito olakšavajuće okolnosti, predlažem da ga sud za izvršenje krivičnog dela osudi na kaznu zatvora u trajanju od 3 do 4 godine.

I na kraju smatram da bi se izrečenim kaznama u odnosu na svakog okrivljenog pojedinačno postigla svrha kažnjavanja, kako u smislu individualne, ali prvenstveno u smislu generalne prevencije, uz istovremeno postizanje bar minimuma zadovoljenja pravde za brojne žrtve – oštećene.

**ZAMENIK TUŽIOCA ZA
RATNE ZLOČINE
Veselin Mrdak**